

Nasyčení pěti tisíc

Javorník, 1.5.2011

Čtení: Jan 6, 1 – 15; **Text:** Jan 6, 9 – 10a

"Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí!" Ježíš řekl: "Ať se všichni posadí!"

Nerad bych, aby se tyto bohoslužby zvrhly v nějaké dojemné loučení, protože bohoslužby mají být Boží oslavou. Chtěl bych spíše při nich vyjádřit svoji vděčnost za všechna dobrodíní, která nám Pán Bůh prokazoval a stále prokazuje. Když jsem se vám 18. srpna r. 1996 představoval jako kandidát na kazatele, a vy jste mě pak týden na to zvolili, přivezl jsem si s sebou kázání, které jsem na teologické fakultě připravil do homiletického semináře. Bylo to kázání o nasyčení pěti tisíc. Není to tak dávno, co mě šokovala Jana Sovišová, když řekla, že si na to kázání pamatuje. Když jsem si ho tento týden znovu četl, velmi mě překvapilo, jak aktuální a nadčasové slovo to pro mě osobně i po těch letech stále je. Mnoho svých kázání totiž píšu především sám pro sebe. Sebe v nich napomínám a sebe povzbuzuji. No a pak se o to případně dělím s vámi na kazatelně. Takže, jestli dovolíte, tak bych si teď rád pro sebe a sobě připomněl část svého prvního kázání v Javorníku. Řekl jsem tehdy, že v tom příběhu je jedna postava, s níž bychom se měli ztotožnit především. A to je ten malý chlapec, který má u sebe jen pět chlebů a dvě ryby. To jsem já, to jsme my, bratři a sestry. Jsme jen jako děti. Slabí, bezbranní, nevyspělí. Co může malé dítě světu nabídnout? Co může dát tomu hladovému zástupu kolem? Má jen vlastní skromnou svačinu. Ale i tu mu Ježíš bere z ruky. To od něj není pěkné. Mohl aspoň to dítě nechat najíst, když už nemá jídlo pro všechny lidi. Jak to dopadlo, to už víme. Ježíš vzal chleby, vzdal díky a rozdělil sedícím. Stejně i ryby, kolik kdo chtěl. Kdyby totéž udělalo to dítě, tak rozdá svých pět chlebů maximálně pěti lidem a zástup i s dítětem zůstane hladový. Když ovšem dítě předalo chleby do rukou Ježíši, ten s nimi nasytil celý zástup.

Bratři a sestry, tady se nám nabízí přirovnání. Už jsem řekl, že jsme jako to malé chudé dítě. Nic moc toho nemáme. Rozhodně nic, co by uspokojilo zástupy kolem nás. Máme jen tu chudou stravu, kterou ostatní pohrdají. Nabízejí se nám teď tři možnosti:

Za prvé: Buď si to málo co máme, schováme pro sebe. Pak se nic zvláštního kolem nás nestane. My budeme sice spokojení, ale ostatní z toho nebudou mít žádný užitek.

Druhá možnost je, že se jednoduše takřikajíc rozdáme. To co máme, se budeme snažit ze sebe maximálně vydat. I když se jedná o dobrý úmysl, opět to bude bída. Ani v tomto případě zástupy neuspokojíme a navíc sami budeme na pokraji sil.

Jediným řešením je třetí možnost. Vzdát se i toho mála, co máme, a dát to do služeb Pánu Ježíši. Jen On může dělat divy. To však, bratři a sestry, není jednoduché. Představte si sebe v roli toho dítěte. Někdo za vámi přijde a chce od vás jídlo pro pět tisíc lidí. A vy máte jen těch pět chlebů a dvě ryby. Předem víte, že to nemá smysl. Než se připravíte o poslední bochník či placku kvůli nějakému snílkovi, to si to raději nechám pro sebe. Ještě by z toho mohla být ostuda. A tak křesťané propadají falešné skromnosti, pocitům méněcennosti a říkají: Já vlastně nemám, co bych mohl nabídnout, to co mám, nestojí za řeč. A nedají do služeb Ježíši nic. Pak je dobré, když se někde objeví takový Ondřej, který si toho chlapce všimne, který na něj ukáže, popostrčí ho dopředu a řekne: „Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby.“ Jistě, není to kdoví co. Nic exkluzivního. Nic extra. Co si budeme namlouvat. Ale Pán Ježíš dokáže i z mála nasytit celý zástup. Je naše svědectví víry chatrné? Naše obdarování všední a schopnosti na úrovni amatérů? Pro Ježíše to není důvod, abychom si je nechali pro sebe. Ježíš už si s tím poradí. Jinými slovy, to co se po nás chce je ten „dar vdovy“, která byla ze všech nejchudší a přesto dala do chrámové pokladnice nejvíc; to jistě znáte z evangelií. Takové jednání se očekává od nás všech — tedy být dítětem, které se zříká svého skromného přídelu pro Pána Ježíše, aby on sám pak skrze to nasytil zástupy a nakonec i tomu dítěti zbude víc, než mělo předtím. Vždyť jsme četli, že zbylo ještě 12 košů s nalámanými chleby. Bůh přes naši slabost, koná mocně své dílo v tomto světě, pokud mu ovšem svou slabost nabídneme a nebudeme ze sebe dělat siláky, kteří si stačí sami, ale ve skutečnosti stejně nemají na víc, než pomoci několika lidem, stojícím nejbliž.

Bratři a sestry, možná, že si někdo z toho učiní tento závěr: Nechme tedy Pána Ježíše konat mocné činy a budeme tu mít nasyčené zástupy! Křesťanů bude přibývat a sbor poroste... Není to tak? Asi vás teď zklamu, ale ono to tak jednoduché není. Dočtěme ten příběh do konce. (v.14-15): Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: „Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!“ Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho povolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.

Na počátku pětitisícový dav, na konci však Ježíš zůstává sám. Ten příběh, přátelé, končí krachem, fiaskem! Ježíš musí ze zástupu uprchnout, jinak by se to celé zvrhlo. Ano, tisíce lidí se nadechlo pro Ježíše! Tisíce jich byly nasyčeny. Ale nepochopili, o co tu jde. Chtěli ho provolat králem, aby měli dostatek chleba, aby mezi nimi nebyli nemocní, aby se měli dobře a aby jim Ježíš svým kralováním dobře sloužil. Jestliže k tomuto zkratkovitému závěru křesťané dospějí, pak už mezi nimi Ježíš není. Nepochopen odchází. Když ho pak zástup znovu vyhledal, říká jim Ježíš: „Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasytili jste se.“ Učiněné znamení si zástup vysvětlil po svém. Viděli v Ježíši krále, který by pouze zajišťoval a naplňoval jejich potřeby. Jen jedno malé dítě pochopilo, že Ježíš je také ten, komu já osobně musím vydat všechno, co mám.

Bratři a sestry, tolik z kázání, které tu znělo před patnácti lety. Jestli ještě vydržíte poslouchat, tak ho dnes doplním o několik dalších poznámek a aktualit.

Předně, chci ještě jednou zdůraznit, že v tom janovském textu přijímá Ježíš chleby a ryby z rukou malého dítěte. To zcela koresponduje s Ježíšovým pohledem na děti. Pro Ježíše jsou děti vzorem věřícího člověka. Největší v království Božím je dítě. Nebudeme-li jako děti, do Božího království vůbec nevejdem. V ostatních evangeliích je zase položen důraz na slova: „Dejte vy jim jíst!“ Učedníci totiž chtěli shromáždění rozpustit, protože končil den a to místo bylo pusté, prázdné, uprázdněné. Vlastně, úplně pusté ne. Je tam zmíněno: Na tom místě bylo mnoho trávy. Asi jako na farské zahradě před sekáním. Ale trávy se člověk nenají. A Ježíš nechce, aby se zástup rozešel do okolních vesnic kupovat jídlo. „Dejte vy jim jíst!“ přikazuje Ježíš učedníkům. Četli jsme, že za Ježíšem chodily velké zástupy. Asi jako v Javorníku před čtrnácti lety. Učedníci z toho byli trochu vyjevení, jako já, který jsem tu tenkrát přišel a nebyl jsem z Valašska zvyklý na takové zástupy lidí u svaté večeře Páně, a zvláště když většina z vás je spolu nějaká rodina, tak jsem měl zpočátku pocit, že někteří během vysluhování přistupují i dvakrát i třikrát. Ale abych se vrátil: Podle Janova evangelia tam Ježíš zkouší Filipa otázkou: „Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ A je to zkouška. Filip odpovídá: „Ani dvě stě denárů nestačí, aby se všichni najedli.“ Dvě stě denárů je hodně peněz. Ale Filip si má uvědomit: Ani to nejlepší nestačí. Ani když se vydáme do posledního haléře, nezavděčíme se všem. Filip si má uvědomit, že řešení nespočívá v tom, vydat ze sebe maximum, ale nechat Ježíše, aby on projevil svou moc. Dát mu prostor. On nepotřebuje žádných dvě stě denárů. Jemu stačí pět chlebových placek a dvě rybičky. A když učedníci pochybují o svých schopnostech, tak Ježíš postaví doprostřed malé dítě a skrze to jedno dítě nasytí celý zástup. „Z úst nemluvíat a kojenců připravil sis chválu,“ čteme v žalmu.

My dnes slavíme rodinné bohoslužby s dětmi, a tak bych chtěl připomenout, kolik služby jsme už v tomto sboru vděčně přijali jen skrze děti. Skrze jejich pouhou účast, skrze divadlo, skrze jejich radostný zpěv či dokonce tanec. Těžko dnes uvěřit tomu, že v dobách minulých, blahé paměti, existoval nepsaný zákon, který to zakazoval.

Tam, kde si Bůh používá ke službě děti, tam se hladu nikdo bát nemusí. A já se raduji z toho, že mnozí dáváte Ježíši zcela obyčejné věci, aby on je rozmnožil. Jsou to takové velké maličkosti, ze kterých se skládá život sboru. Nechci to tu vypočítávat, to bych se nedopočítal. Nechci zmiňovat ani ty velké akce, jako tábor nebo když jste k výročí postavení kostela chystali velkolepou nádhernou výstavu ve farní stodole, zatímco farář si předtím klidně odjel kamsi na dovolenou. Důležité jsou právě ty kolikrát zapomínané chlebové placky a malé ryby. Třeba jako když před lety Petřa Chrenčík v konfirmačním cvičení tajně jako překvapení nechal natřít oprýskanou tabuli ve sborovém domě. A řeklo by se, třináctileté děti!

Když jsem nedávno v rožnovském kostele dělal besedu o javornickém sboru a chválil vás, co všechno tu děláte, všechny ty kroužky, Tensing, tábory..., tak Strítežané říkali, no ale to v Javorníku, pokud víme, dříve nebyvalo. Musel jsem jim dát částečně za pravdu, ale rozhodně jsem odmítl, že bych já v tom měl prsty. Javorničané prostě dali Ježíši svých pět chlebů a dvě ryby, a on to použil a podivuhodně rozmnožil. Je to Boží moc a zásluha Ježíše Krista, že v javornickém sboru jsou děti, dorost či mládež. A Bohu patří dík i za to, že si povolává ochotné služebníky, kteří se pouští do různých aktivit. A vy sami nejlíp víte, co všechno se tu z Boží milosti, bez ohledu na faráře, koná. Ježíš vám říká jako svým učedníkům: „Dejte vy jim jíst!“ A to se tu v Javorníku děje. Ale připomínám: Co děláme jen z vlastních sil, mnoho ovoce nenese. Co ale svěříme do rukou Ježíši, to pak přináší požehnání.

Ovšem, abych nezapomněl, veliké zázraky se udály také na Suchově. Vzpomínám si, jak jsem tam kdysi přijel vysluhovat svatou večeři Páně, avšak bez svaté večeře Páně. Tu jsem i se vším náčiním nechal v Javorníku. Byla tam však jedna sestra, která měla doma asi pět chlebů a dvě vína. Tak jsem řekl: „Přineste to sem.“ Pak jsem to vzal, vzhlédl k nebi, vzdal díky, lámal chleby a podával. A nasýtli se všichni. Takže děje se to i na Suchově. Dokonce, to byste nevěřili, jsem tam zažil i vzkříšení z mrtvých. Nebudu říkat koho, ale když mě pozůstalí požádali o pohřeb, tak jsem připravil kázání, tak aby trochu pasovalo na život toho zesnulého bratra. Byl pohřeb, pronesl jsem kázání a pak se to stalo! Vydali jsme se v průvodu na hřbitov a já se dívám, a ten bratr, o kterém jsem kázal, jde v průvodu za svou rakví. I takové věci se tu děly! „Tím se budu chlubit,“ jak říká apoštol Pavel, „sám sebou se chlubit nebudu, leda svými slabostmi.“ (2K12,5)

Bratři a sestry, nevím, jak mám ukončit toto kázání, a tak se uchýlím ke svému starému, osvědčenému triku. Použiju hotový prefabrikovaný konec ze starého kázání, z něhož jsem tu už dnes jednou citoval.

Dovolte mi na závěr krátké shrnutí. Jsme jenom malé dítě, mající pět ječných chlebů a dvě rybičky. To ostatní má v rukou Ježíš Kristus. Nechtějme mu vnutit svá zkratkovitá řešení. Ta nakonec nikam nevedou. Filip hledal řešení pomocí peněz. Ondřej sice uvažoval realisticky, ale zapomněl na Boží moc. Zástup chtěl naopak Boží mocí řešit všechny své problémy a zneužít ji pro své cíle. Jenom malé chudé dítě s důvěrou odevzdalo vše, co mělo do rukou Ježíše. Ať si s tím Ježíš naloží, jak uzná za vhodné. Amen.

Modlitba: Pane Ježíši, dej, ať vše co máme, ano i sami sebe odevzdáváme do služby Tobě, jako svému Pánu, který máš moc proměňovat naše životy v požehnání, a tak své dílo na tomto světě zázračně rozmnožuješ. Dej, ať se stáváme požehnáním pro druhé všude tam, kam nás staviš. Amen.